

Qorti tal-Appell Kriminali

Onor. Imhalled Dr. Antonio Mizzi LL.D., Mag. Juris (Eu Law)

Appell Numru: 279/2014

Il-Pulizija

vs

John Sciberras

iben Carmel, imwielel Pieta', fis-17 ta' Settembru, 1951, detentur tal-karta tal-identita' numru
707651(M)

Illum 30 ta' Ottubru, 2018.

Il-Qorti,

Rat l-akkużi dedotti kontra l-appellant John Sciberras quddiem il-Qorti tal-Maġistrati (Malta):

Talli fit-18 ta' Jannar, 2013 u/jew fix-xhur ta' qabel din id-data, fl-għalqa ta' Hal Mann, Lija, bla
ħsieb li jisraq jew jagħmel ħsara kontra l-liġi, iżda biss biex jeżerċita jedd li jippretendi li
għandu, ġiegħel bl-awtorita' tiegħu nnifsu, lil xi hadd iħallas dejn jew jeseġwixxi obbligazzjoni
tkun li tkun, jew fixkel lil Saviour Sciberras fil-pussess ta' hwejġu, jew b'xi mod ieħor, kontra l-
liġi, indaħal fi hwejjeġ ħaddieħor.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati (Malta) tal-20 ta' Gunju, 2014 fejn il-Qorti wara li rat l-Artikolu 85 tal-Kap 9, sabet lill-imputat John Sciberras ħati tal-akkuża kif dedotta kontrih u kkundannatu multa ta' ħamsin euro (€50) filwaqt ordnat lill-imputat jidba jagħti aċċess lill-parte civile meta dan ikollu bżonn.

Rat ir-rikors tal-appellanti John Sciberras minnu pprezentat fl-1 ta' Lulju, 2014 fejn talab lil din il-Qorti jogħgobha tirrevoka s-sentenza appellata tal-20 ta' Gunju, 2014 u konsegwentement tilliberaħ minn kull imputazzjoni u ħtija, u sekondarjament u f'kull każ tvarjha billi tirrevoka l-ordni magħmula lill-esponent biex jagħti aċċess lil ħuh kull meta "ikollu bżonn".

Rat l-aggravji tal-appellanti u cioe':-

Fis-sentenza tagħha, l-Ewwel Qorti ġustament qalet li ma kellha ebda prova li kien hemm xi ftehim dwar l-aċċess u ma ġie esebit ebda dokument jew pjanta tal-għalqa. Qalet ukoll li skont Saviour Sciberras l-esponent kien għalaq il-faċċata tal-għalqa tiegħu u għamel il-bieb xi tlett snin qabel, iżda kien jagħtih iċ-ċavetta meta kien jistaqsih biex jgħaddi.

Huwa evidenti li Saviour Sciberras ma kellux pussess ta' xi proprjeta' jew xi jedd li ġie miċhud minnhom. Huwa stess jgħid li l-esponent kien għamel il-bieb ta' garaxx biex jagħlaq l-għalqa tiegħu xi tliet snin qabel. Saviour Sciberras ma ppretendix li l-esponent ma kellux jagħmel dan il-bieb. Jgħid pero li meta kellu bżonn kien jitlob lill-esponent u dan jagħtih iċ-ċavetta, Min-naħa tiegħu l-esponent jgħid li kien tah iċ-ċavetta biex daħal bil-magna tal-għalqa u peress li għamillu l-ħsara ddecieda li ma jergax jagħtih iċ-ċavetta meta jitlobhielu.

Għalkemm l-aħwa Sciberras ma qablux fuq kemm-il darba l-esponent silef iċ-ċavetta lil ħuh biex dan jgħaddi mill-bieb u mill-għalqa tiegħu, hemm qbil li Saviour Sciberras ma kellux dritt awtomatiku li jidhol minn fuq l-għalqa tal-esponent u lanqas ma kellu pussess ta' ħwejjeġ l-esponent. Kjarament dan kien każ ta' tolleranza u kif jgħallem Laurent "colui che gode per tolleranza non ha nessun titolo, salvo un consenso del proprietario che questi puo ritirare da un istante all'altro".

Anke l-Qrati tagħna dejjem sostnew li "min igawdi b'tolleranza m'għandu ebda titolu, hliet kunsens tal-proprjetarju li jista' jiġi rtirat f'kull mument. " (Maria Caruana vs Benedict Spiteri et: App. Inf. 24.3.2004). Infatti l-Artikolu 526 tal-Kodiċi Ċivili jiddisponi b'mod car li "dawk l-atti li huma biss fakultattivi jew li jithallew li jsiru biss bil-bona grazzja ma jistgħux jiswew ta' bażi għall-ksib tal-pussess".

Kwantu għar-reat ta' ragon fattasi din il-Qorti diversament presjeduta spjegat li "ir-reat ta' ragon fattasi huwa speċi ta' żona grigja bejn il-kamp ċivili u dak kriminali. Illi l-elementi tar-reat in diżamina ġew maġisterjalment miġbura fid-definizzjoni analitika mogħtija mill-Imħallef W. Harding fis-sentenza ta' din il-Qorti fil-kawża "Il-Pulizija vs. Giuseppe Bonavia et. "(App. Krim. 1-1.10.1944, Vol.XXXII - IV, p.768) u dawn jinkludu:

(a) att estern li jimpedixxi persuna oħra minn dritt li hija tgawdi, u li jkun sar bid-dissens esplicitu jew impliċitu ta' dik il-persuna; (b) l-imputat irid jemmen li qed jaġixxi bi dritt; (c) ix-xjenza tal-imputat li qed jieħu b'idejh dak li suppost jieħu tramite l-proċess legali; (d) li l-att ma jinkwadrax ruħu f'reat aktar gravi.

"Ir-reat ma jissussistix meta l-att materjali jikkonsisti fir-retenzjoni ta' pussess li dak li jkun għa ikollu. Hemm bżonn li jkun hemm att pozittiv li jippriva lit-terz, Jew ifixklu fil-pussess tal-ħaġa. "(Il-Pulizija vs Eileen Said: App. Krim. Inf., 19.6.2002)¹

Riferibilment għall-ewwel element kostituttiv tar-reat ta' ragon fattasi, li hu mportanti huwa jekk effettivament sa dak in-nhar li sar l-allegat att ta' spill kellhomx il-kwerelanti l-pussess, jew l-użu u tgawdija tal-fond in kwistjoni (Il-Pulizija vs Joseph Bongailas: App. Krim. Inf.,22.10.2001).

¹ Ara wkoll per eżempju Il-Pulizija vs Mario Bezzina: App Krim. Inf., 26.6.2004 "Ir-reat ta' ragon fattasi huwa kostitwit mis-segwenti elementi: (1) att estem ii jispolja lil xi hadd ieħor minn ħaġa li jkun qiegħed igawdi. Iema att ikun ezegwit kontra l-opposizzjoni, espressajew presunta, ta' dan il-haddieħor: (2) il-kredenza li l-att qiegħed isir b'eżerċizzju ta' dritt; (3) il-koxjenza fl-agent li hu qiegħed jagħmel 'di privato braccio' dak li jmissu jsir permezz: tal-awtorita' pubblika; u 4) in-nuqqas ta' titolu li jirrendi l-fatt aktar gravi. "

Il-kwerelant innifsu, fil-proċeduri odjerni, ma jgħidx li kellu pussess per eżempju, ta' ċavetta biex ikun jista' jiftaħ il-bieb meta jrid, jew li kellu passaġġ ħieles u ingħalaqlu il-bieb fid-data ta' l-akkuża jew fix-xhur ta' qabilha. Huwa stess jammetti li l-bieb kien ilu li sar tlett snin qabel. Huwa stess jammetti wkoll li biex jaċċedi minn fuq l-għalqa proprjeta' tal-esponent kien jitolbu ċ-ċavetta, Għalhekk pussess ma kellux. Dan ifisser li kien nieqes l-ewwel element kostitutiv tar-reat ta' ragion fattasi u l-Ewwel Qorti ma setgħetx issib ħtija kontra l-esponent.

Fis-sentenza tagħha, l-Qorti tal-Maġistrati barra l-multa ta' €50 ordnat lill-esponent biex "jibda jagħti aċċess lill-parte ċivile meta dan ikollu bżonn. " Dan b'applikazzjoni tal-Artikolu 377(3) tal-Kodiċi Kriminali. Izda l-iskop tal-Artikolu 377(3) mhuwix dak li l- Qorti tkun tista' tagħti ordnijiet f'dan is-sens.

Il-kliem 'disordni jew inkonvenjent' fl-Artikolu 377(3) tal-Kodiċi Kriminali għandu jitfisser fis-sens tal-istat ta' fatt li jagħti lok għar-reat, cioe' dak l-istat ta' illegalita' li b'xi mod ikun jirrikjedi l-intervent ġudizzjarju biex jiġi fit-tmiem. "Normalment l-ordni mogħti mill-qorti jkun wieħed sabiex xi haġa titneħħa, pero mhux eskluż li jista' jkun hemm każijiet fejn l-ordni jkun sabiex xi haġa li tkun tneħħiet terġa' li titqiegħed f'postha." (Il-Pulizija vs Guido Attard: App. Krim. Inf. 18.6.2001).

L-ewwel Qorti ma ordnatx lill-esponent biex ineħħi xi haġa jew biex jerga' jqiegħed xi haġa f'postha. Il-Qorti ma tistax tippretendi li tordna lill-esponent jakkomoda lill-ħuh kull meta "ikollu bżonn ". Din hija imposizzjoni ta' obbligazzjoni personali u mhux tneħħija ta' spoll. Il-Qorti m'għandhiex jedd timponi dan it-tip ta' obbligazzjonijiet.

Rat l-atti kollha tal-kawża.

Semgħet it-trattazzjoni tal-partijiet.

Rat il-fedina penali aġġornata tal-appellant ezebita mill-prosekuzzjoni fuq ordni tal-Qorti.

Ikkunsidrat,

Illi dan l-appell jirrigwarda l-applikazzjoni tal-Artikolu 85 tal-Kap 9 li jirrigwarda l-eżerċizzju arbitrarju ta' pretensjonijiet.

Illi kif diversi drabi ritenut fil-ġurisprudenza tagħna l-elementi kostituttivi ta' dan ir-reat huma erbgħa li huma s-segwenti:

- 1) Att estern li jispolja lil xi haddiehor minn haġa li jkun qiegħed igawdi , liema att ikun esegwit kontra l-opposizzjoni espresso jew presunta, ta' dan il-haddiehor;
- 2) Il-kredenza li l-att qiegħed isir b'esperċizzju ta' dritt;
- 3) Il-koxjenza fl-aġent li hu qiegħed jagħmel *di privato braccio* dak li jmissu jsir permezz tal-awtorita' pubblika u
- 4) In-nuqqas ta' titolu li jirrendi l-fatt aktar gravi. (Ara . App. Krim. 'Il-Pulizija vs Carmel magħruf bhala Charles Farrugia 17.02.1995, App. Krim. Il-Pulizija vs Spiro Bartolo 9.01.2006, il-Pulizija vs Reno Micallef 6.06.1995 u ohrajn)

Xhieda :

Ix-xhieda quddiem l-Ewwel Qorti kienet ġiet rekordjata iżda sfortunatament ma kienx ġie r-rekording . Il-partijiet kienu qablu li joqgħodu fuq in-notamenti tal-Ewwel Qorti iżda quddiem din il-Qorti l-partijiet kellhom jergaw jixhdu għalhekk il-Qorti ha jkollha toqgħod fuq ix-xhieda li għandha quddiemha.

Fix-xhieda tiegħu quddiem din l-Onorabbli Qorti **Saviour Sciberras** jgħid li huwa kien jidhol għall-għalqa tiegħu minn fejn issa hemm bieb tal-garaxx. Huwa kien ilu jidhol minn hemm bejn hames u sitt snin. Wara li sar il-bieb tal-garaxx huwa talab lil huih għaċ-ċavetta biex jidhol fl-għalqa tiegħu u jdahhal xi xogħol u dan tahieli bla ebda problemi. Ftit tal-jiem wara huih reġa' talabilu lura din iċ-ċavetta. Is-sur Sciberras tah iċ-ċavetta lura għax assumma kif tahieli kien jerga jagħtielu lura. Iżda din id-darba ma riedx jagħtih iċ-ċavetta, qallu biex jidhol minn fejn irid iżda mhux minn hemm. Is-Sur Sciberras prova jgħib permiss mingħand tal-MEPA iżda qalulu li ma jagħtux permiss għal bieb iehor press li hemm diġa wiehed. Huwa jzid jgħid li fil-kuntratt hemm miktub li għandu jhallih jidhol minn hemm.

Meta xehed l-appellant **John Sciberras** quddiem din l-Onorabbli Qorti huwa qal Saviour Sciberras kien jidhol minn naħa ta' ħuhom l-ieħor pero' x'ħin huwa beda jħalli n-naħa tiegħu miftuħ dan beda jgħaddi minn naħa tiegħu. Huwa żied jgħid li ħuh iqabbad in-nies biex jiżra u jħallu l-bieb miftuħ u apparti minn hekk meta talbu ċ-ċavetta biex jidhol huwa tahielu pero dan daħal bit-trakk u bit-tractor u għamillu l-ħsara, fuq il-ħxejjex li kien żergħa u l-bir. Meta ġara dan talbu ċ-ċavetta lura għax hu ma jridx joqgħod jaħdem għalxejn, pero meta ġie biex jerga jidhol ma reġax talbu ċ-ċavetta għamillu din il-kawża. Inoltre, huwa insista li Saviour Sciberras għandu bieb fin-naħa tiegħu minn fejn jidhol għax hemm rampa u kulhadd jarmi l-imbarazz hemm. (Fol 40) Hu ma jridx jagħtih ċavetta lura għax kienet saritlu l-ħsara fl-għalqa tiegħu meta ħuh kien jibgħat lin-nies biex isir ix-xogħol fuq l-għalqa. Id-daqs tal-għalqa huwa ta' madwar tomna u jekk iħallilu minn fejn jidhol iħarbatlu nofs art.

F'dawn il-proċeduri ma ġie esebit ebda kuntratt bħala prova li l-appellant għandu dmir u obbligu li jħalli lil ħuh jgħaddi minn dan il-bieb tal-garaxx biex jgħaddi bit-trakk tiegħu pero' kien ilu jgħaddi minn ġo din id-daħla. Inoltre, li kieku kellu minn fejn jidhol mingħajr problemi l-kwerelant ma kienx ikollu għalfejn jirraporta lil ħuh li jidher li kien hemm relazzjoni tajba bejnithom qabel ma nqala' dan l-inċident.

Infatti, l-kwerelant jgħid li huwa mar biex jipprova jġib permess mingħand tal-MEPA biex ikun jista' jiftaħ bieb għall-għalqa tiegħu iżda qalulu li dan mhux possibli. Għaldaqstant, Saviour Sciberras ġie ma għandux aċċess għall-għalqa tiegħu għalkemm prova jsib soluzzjoni biex ma jdejjaxq lil ħuh.

Ir- referenza għall-ġurisprudenza lil għamlet referenza għaliha l-Ewwel Qorti fis-sentenza tagħha u cioe' l-każ Il-Pulizija vs Anthony Micallef deċiża mill-Qorti tal-Appell Kriminali (Inferjuri) Appell Numru 232/ 2002 fit-30 ta' Lulju, 2004 il-Qorti kienet qalet is-segwenti:

'Il-pretensjoni ta' l-appellant li ħuh kien qed jithalla juża r-rampa biss b'tolleranza u li għalhekk ma kellu ebda dritt ta' passagġ jekk mhux bil-bona grazzja tiegħu, huwa kellu se mai jiddeduċiha quddiem il-qorti kompetenti ċivili, u mhux jaqbad u jieħu l-liġi b'idejh billi effettivament jimpedih milli jaċċedi għall-għelieqi tiegħu kif kien ilu jagħmel. Kif tajjeb osservat l-ewwel qorti

fis-sentenza appellata, fl-każ in diżamina jirrikorru l-elementi kollha rikjesti għall-kostituzzjoni tar-reat ta' ragon fattasi. Din il-Qorti ma ssib xejn x'tiċċensura f'dik is-sentenza.'

Is-sentenza kkowtata titratta każ li huwa simili ħafna għal każ indizamina u għaldaqstant din il-Qorti ma tħossx li għandha tiddisturba s-sentenza mogħtija mill-Ewwel Qorti.

Għaldaqstant, għal dawn ir-ragunijiet, din il-Qorti tiċhad l-appell ta' John Sciberras u tikkonferma s-sentenza appellata.